

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Županijski sud u Zagrebu, u vijeću sastavljenom od sudaca tog suda Ivana Turudića kao predsjednika vijeća te Tanje Pavelin Borzić i Jasne Galešić kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Ivane Bujas kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv optuženog Branimira Glavaša i drugih, zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavka 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 53/91., 39/92., 91/92., 31/93. - pročišćeni tekst, 35/93. - ispr., 108/95., 16/96. - pročišćeni tekst i 28/96.; u daljnjem tekstu: OKZRH), odlučujući o prijedlogu Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu za određivanje istražnog zatvora optuženom Branimiru Glavašu, dana 6. veljače 2015.,

r i j e š i o j e :

Odbija se prijedlog Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu broj K-DO-105/06 od 30. siječnja 2015. za određivanje istražnog zatvora protiv optuženog Branimira Glavaša, iz razloga u članku 123. stavak 2. i članka 123. stavak 1. točka 1. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08, 76/09, 80/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14; dalje u tekstu – ZKP/08), kao neosnovan.

Obrazloženje

U tijeku je kazneni postupak pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske protiv optuženog Branimira Glavaša i dr., povodom optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu broj K-DO-105/06 od dana 30. rujna 2008., zbog kaznenog djela iz članka 120. stavka 1. i dr. OKZRH, a nakon što je Ustavni sud RH odlukom broj U-III-4150/2010 i dr. od 12. siječnja 2015., ukinuo drugostupanjsku presudu u ovom predmetu.

Presudom Županijskog suda u Zagrebu broj K-rz-1/07 od 8. svibnja 2009., optuženi Branimir Glavaš osuđen je zbog kaznenih djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavka 1. u vezi članka 43. stavak 1. OKZRH na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju 10 (deset) godina, u koju kaznu mu se, na temelju članka 45. stavak 1. OKZRH, uračunalo vrijeme provedeno u pritvoru od 18. travnja 2007. do 11. siječnja 2008.

Rješenjem Županijskog suda u Zagrebu, broj Kv-rz-2/09 od dana 11. svibnja 2009., temeljem članka 104 stavak 3. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine" broj 110/97,

27/98, 58/99, 112/99, 58/02, 143/02, 115/06 – dalje ZKP/97), optuženom Branimiru Glavašu određen je pritvor na temelju članka 102. stavak 4. ZKP/97 i raspisana međunarodna tjeratica dana 20. svibnja 2009.

Presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Kž 84/10 od 2. lipnja 2010., preinačena je odluka Županijskog suda u Zagrebu broj: K-rz-1/07 od 8. svibnja 2009. na način da je optuženi Glavaš djelatnošću za koju je proglašen krivim prvostupanjskom presudom počinio jedno kazneno djelo iz članka 120. stavak 1. OKZRH te je slijedom toga osuđen na kaznu zatvora u trajanju 8 godina.

Rješenjem predsjednika vijeća Županijskog suda u Zagrebu, broj K-rz-1/07 od 01. listopada 2010., preinačenim rješenjem izvanraspravnog vijeća Županijskog suda u Zagrebu, broj Kv-rz-12/10 od dana 10. studenog 2010., na temelju članka 158. stavak 2. ZKP/97, osuđeniku Branimiru Glavašu u kaznu zatvora u trajanju 8 (osam) godina uračunato je i vrijeme provedeno u pritvoru od 26. listopada 2006. do 02. prosinca 2006..

Presudom Suda Bosne i Hercegovine, broj SU-10-431/10 od 20. rujna 2010., udovoljavajući zamolnici Republike Hrvatske od dana 19. kolovoza 2010, priznata je presuda Županijskog suda u Zagrebu broj: K-rz-1/07 od 8. svibnja 2009. i osuđenik Branimir Glavaš osuđen je na kaznu zatvora u trajanju 8 godina, zbog kaznenog djela iz članka 173. stavak 1. točka a) i c) u vezi sa člankom 180. stavak 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine te mu je rješenjem istog suda broj SU-10-431/10 od 20. rujna 2010. određen pritvor temeljem članka 138. stavak 1. i 3. Zakona o krivičnom postupku BiH, jer je izrečena kazna zatvora preko 5 godina. Osuđenik Glavaš se od 20. rujna 2010. nalazio na izdržavanje mjere pritvora u Pritvorskoj jedinici Suda BiH.

Presudom Suda Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratni zločin, Apelacionog odjeljenja, broj: SU-10-431/10 od 29. studenog 2010., preinačena je presuda Suda Bosne i Hercegovine, broj SU-10-431/10 od 20. rujna 2010., na način da je osuđeniku Glavašu u izrečenu kaznu zatvora uračunato i vrijeme provedeno u pritvoru u Republici Hrvatskoj i to od 26. listopada 2006. do 02. prosinca 2006. i od 18. travnja 2007. do 11. siječnja 2008. te u Bosni i Hercegovini od 14. svibnja 2009. do 15. svibnja 2009. i od 20. rujna 2010. pa nadalje.

Osuđenik Branimir Glavaš stupio je na izdržavanje kazne zatvora u Kazneno-popravni zavod zatvorenog tipa u Zenici dana 20. prosinca 2010., odakle je premješten u Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa u Mostaru, po rješenju Ministarstva pravde BiH od dana 09. lipnja 2011., sa predviđenim istekom kazne zatvora 18. studenog 2017.

Dana 24. listopada 2012., nalogom Županijskog suda u Zagrebu, broj K-rz-1/07, povučena je međunarodna tjeratica raspisana za osuđenikom Glavašem, na temelju rješenja o određivanju pritvora broj Kv-rz-2/09 od dana 11. svibnja 2009.

Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj U-III-4150/2010 i dr. od 12. siječnja 2015., povodom ustavnih tužbi podnositelja Branimira Glavaša, Ivice Krnjaka, Gordane Getoš Magdić, Dina Kontića, Tihomira Valentića i Zdravka Dragića, protiv presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Kž 84/10 od 2. lipnja 2010. i presude Županijskog suda u Zagrebu broj: K-rz-1/07 od 8. svibnja 2009., ukinuta je presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Kž 84/10-8 od 2. lipnja 2010. te je predmet vraćen tom sudu na ponovni postupak.

Dana 14. siječnja 2015. godine, nadležnom tijelu Bosne i Hercegovine dostavljena je odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj U-III-4150/2010 i dr. od 12. siječnja 2015., na nadležno postupanje nakon čega je optuženom Branimiru Glavašu obustavljeno izvršavanje kazne zatvora i isti je pušten na slobodu.

Spis je dostavljen izvanraspravnom vijeću na odluku o prijedlogu Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu da se optuženom Glavašu odredi istražni zatvor iz članka 123. stavak 2. i članka 123. stavak 1. točka 1. ZKP/08.

Dana 06. veljače 2015. godine održano je ročište povodom prijedloga Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu za određivanje istražnog zatvora protiv optuženog Glavaša na koju su pristupili zamjenik Županijskog državnog odvjetnika Jurice Ilića, braniteljica optuženika, Višnja Drenški Lasan, odvjetnica iz Zagreba, branitelj optuženika, odvjetnik Dražen Matijević te optuženik Branimir Glavaš osobno.

Zamjenik Županijskog državnog odvjetnika naveo je da u cijelosti ostaje kod ponesenog prijedloga za određivanje istražnog zatvora. Smatra kako je nakon odluke Ustavnog suda RH kojim je ukinuta presuda Vrhovnog suda RH sada na snazi prvostupanijska presuda Županijskog suda u Zagrebu kojom je optužen Branimir Glavaš osuđen na 10 godina zatvora i kojom je određen tzv. obligatorni istražni zatvor temeljem odredbe članka 123. stavak 2. ZKP. Nadaje, s obzirom na činjenicu da je prije izricanja prvostupanijske presude optuženik napustio RH i otišao u BiH, uz to ima dvojno državljanstvo RH i BiH smatra da postoji bojazan od bijega optuženika stoga predlaže da mu se odredi i istražni zatvor primjenom odredbe članka 123. stavak 1. točka 1. ZKP.

Branitelj optuženika Glavaša, odvjetnik Dražen Matijević naveo je predlaže da izvanraspravno vijeće odbaci kao nedopušten prijedlog Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, jer Županijski sud u Zagrebu nije nadležan za odlučivanje o istražnom zatvoru, a podredno ukoliko ustvrdi suprotno, da ga odbije kao neosnovan. Također ukazuje na neprimjenjivost odredbi članka 502. i 507. ZKP/08 jer se iste odnose na sasvim drugačiju pravnu situaciju koja podrazumijeva postojanje pravomoćne sudske odluke što ovdje nije slučaj. Ističe da je optuženik Glavaš proveo u istražnom zatvoru i na izdržavanju kazne više od vremena trajanja istražnog zatvora iz odredbe članka 133. ZKP/08 te smatra pogrešnom tvrdnju državnog odvjetnika da se vrijeme provedeno na izdržavanju kazne ne računa u rokove trajanja pritvora pri čemu se poziva na odredbu članka 53. stavak 4. Zakona o izvršavanju kazne zatvora, a po pitanju razmjernosti upućuje na odredbu članka 122. stavak 2. ZKP/08 te smatra da bi se sada ponovnim određivanjem istražnog zatvora optuženom Glavašu povrijedilo načelo razmjernosti i istražni zatvor pretvorio u izdržavanje kazne.

Braniteljica optuženog Glavaša, odvjetnica Višnja Drenški Lasan u bitnom navela je da odredbe iz članka 502. stavak 1. i 507. stavak 5. ZKP/08 nisu primjenjive na ovu pravnu situaciju jer nije podnesen zahtjev za izmjenom pravomoćne sudske odluke na temelju odluke Ustavnog suda jer pravomoćne sudske odluke niti nema, da je netočna konstatacija prijedloga da se optuženik Glavaš nalazi u bijegu jer je povučena tjeratica. Ukazuje da nije moguće nekome odrediti istražni zatvor istovremeno iz osnove propisane u članku 123. stavak 1. ZKP/08 i iz osnove propisane u članku 123. stavak 2. ZKP/08 jer se radi o dvije različite pravne situacije koje državni odvjetnik ne akceptira a pri tome se poziva i na povrede konvencijskih prava. Navodi da bi se u ukupno vrijeme lišenja slobode odnosno u trajanje

istražnog zatvora u konkretnom slučaju valjalo uračunati i vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora te se u tom smislu poziva na presudu ECHR u predmetu Grubić protiv Hrvatske jer zakon u tom dijelu nije precizan i predvidiv u svojoj primjeni kao i da ne postoji sudska praksa u RH po tom pitanju. Osim toga ukazuje da pri uračunavanju nema mjesta razlici radi li o uračunavanju vremena provedenog na izdržavanju kazne zatvora prije ili poslije pravomoćnosti presude za koji stav argumente nalazi i u pozitivnim obvezama koje je Konvencija nametnula državama potpisnicima. Posebno ukazuje na zabranu diskriminacije u smislu članka 14. Konvencije te zaključuje da ne postoji ni legitiman cilj ni razumno opravdanje za nejednako tretiranje osoba koje su stupile na izdržavanje kazne prije ili poslije pravomoćnosti presude. Sukladno svemu predlaže odbiti zahtjev za određivanje istražnog zatvora optuženom Branimiru Glavašu.

Optuženi Branimir Glavaš naveo je da u cijelosti prihvaća navode svojih branitelja te dodaje kako je svojim dolaskom na sud pokazao Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu da nije u bijegu, niti ima namjeru bježati i spreman je odazvati se svakom pozivu suda. Ne protivi se da odluku donese izvanraspravno vijeće ovog suda, jer smatra da je Vrhovni sud Republike Hrvatske vraćajući predmet Županijskom sudu u Zagrebu ustvrdio da je isti i nadležan. Doda je da je lišen slobode u ukupnom trajanju od 5 godina, 2 mjeseca i 2 dana, a prema zakonu BiH imao bi pravo na uvjetni otpust 18. ožujka 2015. da je nastavio izdržavanjem kazne zatvora.

Nakon održanog ročišta i razmatranja spisa predmeta ocjena je ovog vijeća da prijedlog Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu za određivanje istražnog zatvora protiv optuženika Glavaša, po zakonskoj osnovi iz članka 123. stavak 1. točka 1. i stavak 2. ZKP/08, nije osnovan.

Razmatrajući prethodno navedeno, vijeće je utvrdilo da dosadašnja sudska praksa ne poznaje predmetnu pravnu situaciju, pa samim time nema jasne i predvidive primjene odredaba Zakona o kaznenom postupku u odnosu na istražni zatvor.

Stoga je vijeće primijenilo Europsko pravo koje ima direktan obvezujući pravni učinak na hrvatski nacionalni poredak i to Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10; dalje: Konvencija), Povelju o temeljnim pravima u Europskoj Uniji (dalje: Povelja) te sudske praksu Europskog suda za ljudska prava, što sve predstavlja dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

Poštivanje prava na slobodu zajamčeno je člankom 6. Povelje koji propisuje da svatko ima pravo na slobodu i osobnu sigurnost. Članak 5. Konvencije jamči pojedincu pravo na osobnu slobodu te propisuje uvjete pod kojima država može pojedincu oduzeti slobodu i to samo u postupku propisanom zakonom.

Europski sud za ljudska prava, koji daje autentično tumačenje konvencijskog prava, u svojoj odluci Winterwerp v. Nizozemska je utvrdio da se nijedno oduzimanje slobode koje je arbitrarno nikada ne može smatrati zakonitim, dok je u predmetu Amuur v. Francuska utvrdio da, kada domaće pravo propisuje lišenje slobode, to mora biti dovoljno dostupno, precizno i predvidivo u svojoj primjeni kako bi se izbjegao svaki rizik proizvoljnosti.

U svjetlu takvih standarda europske pravne stečevine, vijeće smatra da se u konkretnom slučaju radi o pravno procesnoj situaciji *sui generis*, jer ista nije regulirana odredbama

domaćeg kaznenog procesnog prava te bi svaka analogna primjena procesnih odredbi, bilo onih o žalbenom postupku, bilo o postupku povodom izvanrednih pravnih lijekova dovela do povrede članka 5. Konvencije.

Naime, pravo na slobodu predstavlja temeljno ljudsko pravo pa je nedopuštena analogna primjena odredbi domaćeg postupnog prava na način da se tumači zakon na štetu optuženika šireći mogućnosti ograničenja slobode bez postojanja zakonski jasnog i određenog propisanog postupka, time da bi podvođenje nove procesno pravne situacije pod postojeća zakonska rješenja na štetu optuženika i u cilju ograničavanja jednog od temeljnih ljudskih prava – prava na slobodu, predstavljalo nezakonito postupanje jasno opisano u sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava.

Tako i Ustavni sud RH u svojim odlukama od 20. ožujka 2014. broj: U-III-498/2014 i III-58331/09 od dana 10. srpnja 2012, između ostalog navodi da „ustavna tužba nije redovni ili izvanredni pravni lijek u sustavu domaćih pravnih lijekova već da je ona posebno ustavnopravno sredstvo zaštite ustavnih prava u pojedinačnim slučajevima“. Stoga, niti sud ne može postupati kao da se radi o odlučivanju povodnom žalbe ili odlučivanju o obnovi kaznenog postupka i time nedopuštenom analognom primjenom postupovnih odredba proširiti ograničenje temeljnih ljudskih prava i sloboda što zapravo predstavlja istražni zatvor.

Državni odvjetnik prijedlog za određivanje istražnog zatvora protiv optuženog Glavaša temelji na zakonskim odredbama članka 502. stavak 1. i 507. stavak 5. ZKP/08. Članak 502. ZKP/08 propisuje primjenu odredaba o obnovi kaznenog postupka u slučaju podnošenja zahtjeva za izmjenu pravomoćne sudske odluke na temelju odluke Ustavnog suda RH kojom je poništen ili ukinut propis na temelju kojeg je bila donesena pravomoćna osuda ili ukoliko Ustavni sud utvrdi da je presuda utemeljena na povredi prava i sloboda propisanih ustavom ili Međunarodnim ugovorom.

Međutim, u predmetnom kaznenom postupku nije podnesen zahtjev za izmjenu pravomoćne sudske odluke na temelju odluke Ustavnog suda RH jer odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III-4150/2010 i dr. od 12. siječnja 2015. nije poništen ili ukinut propis na temelju kojeg je bila donesena pravomoćna osuda, niti je Ustavni sud utvrdio da je presuda utemeljena na povredi prava i sloboda propisanih ustavom ili Međunarodnim ugovorom, pa stoga nije niti moguće podnijeti zahtjev za izmjenu pravomoćne sudske odluke. Naime, u konkretnoj situaciji niti ne postoji pravomoćna sudska odluka jer je Ustavni sud RH ukinuo drugostupanjsku odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Dakle, pogrešno se državni odvjetnik poziva, podnoseći prijedlog za određivanje istražnog zatvora, na odredbu iz članka 507. stavak 7. ZKP/08 koji propisuje da će sud u situaciji kad rješenje kojim se dopušta obnova kaznenog postupka postane pravomoćno te se obustavi izvršenje kazne zatvora, na prijedlog državnog odvjetnika odrediti istražni zatvor ako postoje uvjeti iz članka 123. ZKP/08. U predmetnom kaznenom postupku nije doneseno rješenje o obnovi kaznenog postupka, jer nisu ni ispunjeni zakonski uvjeti iz članka 502. stavak 1. ZKP/08. Podnošenje prijedloga na temelju navedenih zakonskih odredbi, ovo vijeće cijeni proizvoljnim postupanjem državnog odvjetnika i tumačenjem zakona na štetu optuženika u cilju ograničavanja jednog od temeljnih ljudskih prava – prava na slobodu.

Suprotno prvotnom pozivanju na odredbe o obnovi kaznenog postupka kao temelju za podnošenje prijedloga za određivanje istražnog zatvora, koje pretpostavljaju postojanje

pravomoćne prvostupanjske odluke, koje više nema, državni odvjetnik u prijedlogu nastavno obrazlaže mogućnost i potrebu određivanja istražnog zatvora iz članka 123. stavak 2. ZKP/08, sada crpeći svoju nadležnost ovlaštenika za podnošenje takvog prijedloga za određivanje istražnog zatvora navodima da se predmetni kazneni postupak nalazi u stadiju drugostupanjskog odlučivanja jer egzistira samo prvostupanjska presuda i smatra da se postupak vraća u vrijeme izricanja presude. Pritom se poziva na odluke Europskog suda za ljudska prava te ističe da za primjenu odredbe o određivanju istražnog zatvora pri izricanju presude nije nužno da odluka o istražnom zatvoru neposredno vremenski slijedi presudu. niti da osuda bude pravomoćna. Stav je ovog vijeća da državni odvjetnik pogrešno tumači sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava prikazujući ju fragmentarno kako bi opravdao podneseni prijedlog smatrajući da je isti u skladu s europskom pravnom stečevinom.

Naime, sudska praksa je jasna u dijelu u kojem daje autentično tumačenje članka 5. stavak 1. točka a) Konvencije koji propisuje mogućnost lišenja slobode "poslije presude nadležnog suda". Tako se obrazlaže da riječ "poslije" u točki (a) ne znači da pritvor mora slijediti "uvjerenje" u trenutku vremena već da mora postojati dovoljna uzročna veza između lišenja slobode i presude (Weeks protiv Ujedinjenog Kraljevstva, 2. ožujka 1987, § 42, Serija A, br 114, § 42;. Stafford protiv Ujedinjenog Kraljevstva [GC], br. 46295/99, § 64, ECHR 2002-IV i M. protiv Njemačke § 88). Međutim, u toj istoj presudi, ali i u drugim presudama (npr. Van Droogenbroeck § 40), Europski sud za ljudska prava isto tako utvrđuje da s vremenom veza između inicijalnog uvjerenja i produljenje lišenja slobode postupno postaje sve slabija. Tako u presudi M. protiv Njemačke, Europski sud za ljudska prava naglašava da uzročno-posljedična veza koju nalaže točka (a) stavka 1. članka 5. Konvencije može na kraju biti i raskinuta u kojem slučaju odluka o ponovnom lišenju slobode pojedinca nije u skladu s ciljevima koji su postojali kada je sud i donosio presudu, zbog čega više lišenje slobode nije razumno. U takvim okolnostima, lišenje slobode koje je na početku bilo zakonito pretvorilo bi se u lišenje slobode koje je proizvoljno te je, samim time, u neskladu s člankom 5. Konvencije.

Imajući na umu navedeno, vijeće je i ovakvo tumačenje državnog odvjetnika cijenilo pogrešnim i suprotnim duhu Konvencije. Naime, ne može se zanemariti činjenica, da je u konkretnom slučaju od izricanja prvostupanjske presude proteklo više od 5 godina za koje je vrijeme optuženi Glavaš izdržavao kaznu po toj pravomoćnoj presudi. Osim toga, samom činjenicom stupanja na izdržavanje kazne, rješenje o određivanju „obligatornog“ istražnog zatvora koje je bilo doneseno nakon izricanja presude ostvarilo je svoju svrhu i time postalo neegzistentno. Uzimajući u obzir činjenicu da je optuženi Glavaš u istražnom zatvoru i na izdržavanju kazne proveo više od 5 godina, da je u skladu s odredbama domaćeg prava već ostvario uvjete za uvjetni otpust u odnosu na prvostupanjsku presudu te da je od izricanja prvostupanjske presude do odluke Ustavnog suda RH proteklo razumno vrijeme odlučivanja, to sukladno praksi Europskog suda za ljudska prava u konkretnoj situaciji valja ponovno utvrditi postoji li uzročno posljedična veza između presude i lišenja slobode te postoji li i dalje svrha i cilj određivanja istražnog zatvora po navedenoj zakonskoj osnovi ili lišenje slobode više nije razumno. Stav je ovoga vijeća da lišenje slobode optuženog Glavaša po zakonskoj osnovi članka 123. stavak 2. ZKP/08 u ovim okolnostima više ne ostvaruje svoju svrhu odnosno nije razumno i da više ne postoji uzročno-posljedična veza za određivanja istražnog zatvora u odnosu na vrijeme izricanja presude, unatoč tome što optuženik boravkom u istražnom zatvoru nije dosegao maksimalne rokove trajanja propisane člankom 133. ZKP/08 i što je protiv njega još uvijek na snazi prvostupanjska presuda kojom je osuđen na kaznu zatvora u trajanju više od pet godina.

Takav pravni stav izražava i Vrhovni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci Kž-274/09 od dana 28. travnja 2009., kada u odnosu na određeni tzv. obligatorni pritvor iz članka 102. stavak 4. ZKP/97 koji je navedenom odlukom ukinuo, navodi: „*vodeći računa o vremenu koje je optuženik do sada proveo u pritvoru i na izdržavanju kazne i o odredbi članka 101. stavak 3. ZKP-a, prema kojoj je sud dužan pri odlučivanju o pritvoru voditi računa o srazmjeru između težine konkretnog počinjenog djela i kazne koja se, prema podacima kojima raspolaže sud, može očekivati, ovaj je sud ocijenio da prema tako propisanom načelu razmjernosti nema osnova za daljnje produljenje pritvora, bez obzira što je u konkretnom slučaju još uvijek na snazi presuda broj K-15/95 kojom je optuženik proglašen krivim zbog dvaju kaznenih djela i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju dvadeset godina.*“

Prijedlog državnog odvjetnika da se optuženiku Glavašu odredi istražni zatvor iz zakonske osnove propisane odredbom članka 123. stavak 1. točka 1. ZKP/08, a imajući u na umu sve ranije navedene okolnosti, vijeće u konkretnom slučaju također cijeni proizvoljnim i nesvrhovitim.

Naime, u odnosu na ovu zakonsku osnovu za određivanje istražnog zatvora, prilikom odlučivanja valja cijeliti postojeće okolnosti u trenutku donošenja odluke koje moraju biti konkretne i točno utvrđene, jer nije dovoljna pretpostavljena i apstraktna opasnost od bijega. Optuženi Glavaš se sam javio na izdržavanje kazne zatvora u Bosni i Hercegovini te je bio dostupan ovome sudu tijekom trajanja postupka, a nakon ukidanja drugostupanjske odluke po odluci Ustavnog suda došao je na ročište za odlučivanje o istražnom zatvoru pristajući da po eventualnoj odluci suda bude lišen slobode. Sve ove okolnosti u svojoj ukupnosti ne ukazuju da se optuženi Glavaš krije odnosno da je u bijegu, već upravo suprotno, ukazuju na to da nema realne bojazni da bi optuženik boravkom na slobodi postao nedostupan nadležnim tijelima, što prijedlog državnog odvjetnika za određivanjem istražnog zatvora po zakonskoj osnovi iz članka 123. stavak 1. točka 1. ZKP/08 čini neosnovanim. Osim toga, važno je reći da ni tijekom prvostupanjskog postupka protiv ovog optuženika nikada nije bio određen pritvor odnosno istražni zatvor po ovoj zakonskoj osnovi.

Slijedom svega iznijetog, vijeće ne nalazi osnovanim protiv optuženog Branimira Glavaša primijeniti mjeru istražnog zatvora niti po jednoj od predloženih zakonskih osnova pa je prijedlog u cjelini ocijenjen kao neosnovan.

Na kraju valja napomenuti da je prijedlog državnog odvjetnika za određivanjem „obligatornog“ istražnog zatvora samo prema optuženom Glavašu diskriminatoran, jer se i svi ostali optuženici u ovom predmetu nalaze u istoj pravnoj situaciji, pa bi i prihvaćanje takvog prijedloga od strane suda bilo diskriminatorno u odnosu na optuženog Glavaša i predstavljalo kršenje njegovih prava zajamčenih člankom 14. Konvencije.

Naime, predmetni je kazneni postupak na temelju ustavne tužbe svih optuženika vraćen u stadij drugostupanjskog odlučivanja po žalbama optuženika i državnog odvjetnika na prvostupanjsku presudu kojom su optuženici proglašeni krivima i osuđeni na kazne zatvora i to, optuženi Glavaš na kaznu zatvora u trajanju 10 godina, optuženi Ivica Krnjak u trajanju 8 godina, optužena Gordana Getoš Magdić u trajanju 7 godina i 6 mjeseci, a Dino Kontić, Tihomir Valentić i Zdravko Dragić u trajanju 5 godina svaki. Dakle, svim optuženicima prvostupanjskom presudom su izrečene kazne zatvora u trajanju 5 godina ili više i pri izricanju prvostupanjske presude protiv svih optuženika je određen odnosno produljen istražni

zator na temelju zakonske osnove propisane u članku 123. stavak 2. ZKP/08. Budući da su svi osuđenici stupili na izdržavanje kazne zatvora po pravomoćnosti presude, to su rješenja za „obligatorni“ istražni zatvor ostvarila svoju svrhu u odnosu na sve optuženike i više nisu egzistentna. Prema tome, iz svih onih razloga koji su navedeni za optuženog Glavaša niti lišenja slobode svih ostalih optuženika po zakonskoj osnovi članka 123. stavak 2. ZKP/08 više ne bi ostvarila svoju svrhu odnosno ne bi bila razumna, pa niti za njih također sada više ne postoji uzročno-posljedična veza između određivanja istražnog zatvora i vremena izricanja presude. Stoga je jasno da bi određivanje „obligatornog“ istražnog zatvora i u odnosu na sve druge optuženike sada predstavljalo očito flagrantno kršenje njihovih temeljnih ljudskih prava i sloboda zajamčenih Konvencijom i Ustavom RH, također unatoč činjenici što tijekom kaznenog postupka, svi ovi optuženici boravkom u istražnom zatvoru nisu dosegli zakonom propisane maksimalne rokove iz članka 133. ZKP/08 i što su protiv njih na snazi prvostupanjske presude na kazne zatvora od pet godina ili teže.

Iako odredba iz članka 123. stavak 4. ZKP/08 propisuje da se istražni zatvor usprkos postojanju okolnosti samo iz stavaka 1. članka 123. ZKP/08 neće odrediti ili produljiti ako je već isteklo najdulje vrijeme trajanja istražnog zatvora (članak 133. ZKP/08), odnosno iako iz izričaja te odredbe proizlazi da se vrijeme trajanja istražnog zatvora iz članka 133. ZKP/08 ne odnosi i na trajanje istražnog zatvora iz članka 123. stavak 2. ZKP/08, sud prethodno utvrđenje da optuženici boravkom u istražnom zatvoru nisu dosegli dopušteno trajanje istražnog zatvora iz članka 133. ZKP/08, temelji na ustaljenoj sudskoj praksi Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Praksa govori da se maksimalni rokovi trajanja istražnog zatvora odnose i na „obligatorni“ istražni zatvor, kao i da se izdržavanje kazne ne uračunava u rokove trajanja istražnog zatvora, pa u tom smislu navodi branitelj optuženog Glavaša da bi uračunavanjem izdržane kazne njemu ti rokovi već istekli, nisu prihvatljivi.

Međutim, imajući u vidu odredbu članka 124. stavak 2. točka 4. ZKP/08 koja propisuje da će rješenje o određivanju i produljenju istražnog zatvora sadržavati odredbu o uračunavanju vremena za koje je osoba koja se zatvara bila lišena slobode prije donošenja rješenja o istražnom zatvoru, valja ipak ukazati na dvojbenost stava o neuračunavanju vremena provedenog na izdržavanju kazne zatvora u rok trajanja istražnog zatvora iz članka 133. ZKP/08 i to, u slučaju kada je ukinuta pravomoćna presuda, jer lišenje slobode suštinski obuhvaća i izdržavanje kazne zatvora.

Zaključno, prema ocjeni vijeća, radi se o kako je već ranije utvrđeno, pravno procesnoj situaciji *sui generis* do koje je došlo povodom odluke Ustavnog suda RH kojom je ukinuta drugostupanjska presuda, a koja situacija nije jasno i predvidljivo regulirana odredbama domaćeg prava. Stoga, u svjetlu svega navedenog, određivanje istražnog zatvora optuženom Glavašu po bilo kojoj predloženoj zakonskoj osnovi niti bi bilo svrhovito, niti razumno, niti u uzročno-posljedičnoj vezi sa pred pet godina izrečenom presudom, a samim time, ne bi bilo sukladno ni postojećoj europskoj pravnoj stečevini, već bi predstavljalo eklatantnu povredu članka 5. i 14. Konvencije.

Slijedom svega navedenog, riješeno je kao u izreci.

U Zagrebu, 06. veljače 2015.

ZAPISNIČAR:

Ivana Bujas, v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA:

Ivan Turudić, v.r.

POUKA O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv ovog rješenja stranke imaju pravo žalbe u roku 3 (tri) dana od dana primitka pisanog otpavka rješenja. Žalba se podnosi pisano u tri primjerka putem ovog suda, a o žalbi odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske.

DNA:

1. Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, na broj K-DO-105/06
2. I optuženi Branimir Glavaš, Osijek, Šetalište P.Preradovića 7
3. Braniteljica I optuženika, odvjetnica Višnja Drenški Lasan-pretinac
4. Branitelj I optuženika, odvjetnik Dražen Matijević, Osijek, Kr. Zvonimira 19
5. U spis

Za točnost otpavka – ovlaštenu službenik
Lela Perasović